

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«Філософія»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр

Спеціальність: 017 Фізична культура і спорт

Освітня програма: «Фізична культура і спорт»

Рік навчання: 1, семестр 2

Форма навчання: денна

Кількість кредитів ЄКТС: 4

Мова викладання – українська

Лектор курсу

Контактна інформація
лектора (e-mail)

Сторінка курсу в eLearn

Лаута Олена Дмитрівна, канд. філос. наук, доцент

Доцент кафедри філософії та міжнародної комунікації

Кафедра філософії та міжнародної комунікації, корпус 3, к. 125, тел.
elena.lauta@nubip.edu.ua

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4393>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Філософія являється світоглядом вищого теоретичного рівня, відображає сутнісні характеристики буття людини, соціуму і природи та основні форми їхньої взаємодії. Завдяки цьому її вивчення дозволяє сформувати перелік загальних компетентностей, які лежать в основі вищої професійної освіти незалежно від сфери спеціалізації. Вивчення філософії сприяє світоглядно-методологічній підготовці студентів, формуванню філософської культури мислення, актуалізації національної свідомості майбутньої суспільної еліти, а тому є необхідною складовою теоретичного рівня університетської підготовки. Вивчення філософії підвищує загальний інтелектуальний рівень студентів, засвоєння філософських знань сприяє гуманізації суспільства, формуючи якісно вищий рівень взаємовідносин між людиною та світом, що спирається на критичне, творче та самостійне мислення. Вивчення комплексу загальних принципів, правил та методів пізнавальної діяльності (гносеологія) сприяє розвитку здібностей до логічного мислення, самостійного аналізу складних явищ суспільного життя, уміння пов'язувати загальнофілософські проблеми з розв'язанням практичних життєвих та наукових завдань. Вивчення дисципліни певною мірою пов'язане зі знаннями інших гуманітарних дисциплін, особливо з політологією, соціологією, історією України, психологією тощо.

Філософія відіграє значну роль в професійній підготовці тренера, викладача з виду спорту. Вона сприяє осмисленню феномену фізкультурно-спортивної діяльності людини. Розглядає особливості формування здорового стилю життя як системоутворюючого концепту фізичної культури та необхідність використання в процесі фізичного виховання нових дидактичних принципів, які відображають зміни в житті людей під впливом процесів інформатизації та глобалізації. Філософія спорту як новий науковий напрямок в своїй основі поєднує філософію і спорт, пізнання світу через спорт і завдяки спорту.

Дисципліна складається з трьох змістових модулів: «Історія світової філософії», «Онтологія. Гносеологія», «Філософія людини». Вони передбачають розгорнутий розгляд таких проблем, як історичний аналіз специфіки самоздійснення філософії в різних культурах, в тому числі української філософії, проблеми буття та пізнання світу, дослідження проблем суспільного буття, морально-етичної, психологічної, релігійної, естетичної свідомості.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Філософія» є розвиток у студентів інтересу до філософського осмислення дійсності, світового історико-культурного процесу, формування філософської культури мислення,

пізнання світу та самих себе, навичок застосування філософської методології; формування у студентів цілісного розуміння філософсько-світоглядних проблем пов'язаних з фізичною культурою і спортом.

Завдання полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та набутті практичних навичок щодо організації освітнього процесу в університеті, базового розуміння основних проблем філософії на рівні об'єктивного,

ідеологічно незаангажованого сучасного бачення проблем, ознайомити студентів із наявними філософсько-науковими концепціями в їх поліфонічному і плюралістичному звучанні, яке допомагає альтернативному сприйняттю і осмисленню буття, опанування студентами системи знань про всебічний зв'язок і взаємодію людини та суспільства в спортивному процесі як суб'єктів й об'єктів спортивної діяльності, дослідження концептуальної природи філософії спорту, знайомство студентів з таким феноменом як спорт і фізична культура. Уточнити місце філософії спорту у системі філософії та «спортивної науки» і дати уявлення про філософію спорту як галузь філософського знання, її специфіку та місце у загальній структурі філософії; виробити розуміння проблем виникнення і суті фізичної культури і спорту у сучасній філософській теорії; розкрити філософсько-антропологічні основи фізичної культури і спорту; сформулювати розуміння етичних проблем, які існують у спорті; показати зміни, що відбуваються у спорті та спортивній діяльності, детерміновані сучасною соціокультурною ситуацією; навчити студентів замислюватися над процесами, які відбуваються у сучасному спорті та проблематизувати існуючі явища у сфері фізичної культури і спорту.

Компетентності ОП:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК 9. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 11. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК 1. Здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості.

СК 6. Здатність до розуміння ретроспективи формування сфери фізичної культури і спорту.

СК 14. Здатність до безперервного професійного розвитку.

Програмні результати навчання (ПРН) ОП:

ПРН 1. Здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем.

ПРН 4. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення.

ПРН 5. Засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

ПРН 21. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ сем/сам.)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Модуль 1 ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ ФІЛОСОФІЇ				
Тема 1. Сутність філософії. Сучасне світорозуміння як основа життєвої активності	2/2/4	Знати базові філософські <u>поняття</u> .	Бесіда на теми: світогляд, <u>свідомість</u> , <u>мислення</u> , людина.	5 балів
		Вміти визначати власний світогляд. Аналізувати етапи формування світогляду. Розуміти особливості різних типів світогляду. Розрізнити індивідуальний та колективний, буденний та теоретичний світогляди.		
		Застосовувати набуті знання до аналізу сучасного суспільства, здійснювати рефлексію.	Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 1, підготувати доповідь та завантажити роботу на курс. Написання Тесту № 1	5 балів

Тема 2. Філософія Давнього світу. Філософія Стародавньої Індії, Китаю. Античність	2/2/4	Знати світові історико-філософські традиції. Аналізувати та розрізняти особливості східної та західної філософії. Розуміти специфіку формування кожної із парадигм зародження філософії.	Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття №2, підготувати доповідь та завантажити роботу на курс. Написання Тесту № 2	5 балів 5 балів
Тема 3. Філософія Середньовіччя та Відродження	2/2/4	Знати особливості існування середньовічної та ренесансної філософії	Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття №3, підготувати	5 балів

		<p>Вміти виділяти характерні риси кожної з них</p> <p>Аналізувати культурні впливи на особливості формування певного типу філософування</p> <p>Розуміти зв'язок між культурною традицією та стилем філософствування</p> <p>Розрізнити християнську та світську філософію</p> <p>Застосовувати набуті знання для критичного аналізу історичних процесів</p>	<p>доповідь та завантажити роботу на курс.</p> <p>Написання Тесту №3</p>	5 балів
<p>Тема 4. Філософія Нового часу та Просвітництва</p>	2/2/4	<p>Знати особливості філософії Нового часу.</p> <p>Аналізувати історичні тенденції 17-19 ст.</p> <p>Розуміти логіку становлення та розвитку наукового знання.</p> <p>Розрізнити методи наукового пізнання даного періоду.</p> <p>Використовувати набуті знання для аналізу причин помилок у пізнанні</p>	<p>Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 4, та підготувати доповідь та завантажити роботу на курс.</p> <p>Написання Тесту №4</p>	5 балів
		<p>Знати особливості німецької класичної філософії</p> <p>Аналізувати внесок німецьких класиків для розвитку науки та філософії</p> <p>Розуміти сутність діалектики як вчення та як методу пізнання</p> <p>Розрізнити теоретичний та практичний внесок німецьких філософів у культуру Європи</p>	<p>Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 5, та підготувати доповідь та завантажити роботу на курс.</p> <p>Написання Тесту №5</p>	5 балів
<p>Тема 6. Некласична філософія XIX-XX ст.</p>	2/2/4	<p>Знати особливості та школи неklasичної філософії.</p> <p>Аналізувати практичну значущість кожної із шкіл для розвитку філософії та науки.</p> <p>Розрізнити традиції сцієнтизму та антисцієнтизму</p>	<p>Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 6, підготувати доповідь та завантажити роботу на курс.</p> <p>Написання Тесту №6</p>	5 балів
		<p>Знати етапи формування та представників української філософії</p> <p>Аналізувати зв'язок між стилем філософствування та українськими культурними традиціями</p> <p>Розуміти особливості української філос. думки</p> <p>Розрізнити ідеї видатних українських філософів</p> <p>Застосовувати набуті знання для з'ясування місця укр. філософії у світовій філософії.</p>	<p>Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 7, підготувати доповідь та завантажити роботу на курс.</p> <p>Написання Тесту №7</p> <p>Виконання модульної</p>	5 балів

			контрольної роботи 1.	30 балів
Модуль 2. ОНТОЛОГІЯ. ГНОСЕОЛОГІЯ				
Тема 8. Онтологія. Буття людини в фізичній культурі та спорті.	2/2/4	Знати основні поняття філос. вчення про буття	Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 8, підготувати доповідь та завантажити роботу на курс.	10 балів
		Аналізувати зв'язок онтології та науки Розуміти зміст сучасних онтологічних проблем Розрізняти проблеми буття світу та людини		Написання Тесту №8 5 балів
Тема 9. Свідомість як фундаментальна категорія філософії.	2/2/4	Знати основні поняття з теми	Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 9, підготувати доповідь та завантажити роботу на курс.	10 балів
		Аналізувати структуру психіки та свідомості людини Розуміти логіку процесу формування людської свідомості та самосвідомості особистості Розрізняти типи свідомості Застосовувати набуті знання в особистому житті		Написання Тесту № 9 5 балів
Тема 10. Теорія пізнання. Фізична культура і спорт як об'єкт філософського пізнання.	2/2/4	Знати основні поняття з теми	Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 10 підготувати доповідь та завантажити роботу на курс.	10 балів
		Вміти визначати основні структурні елементи пізнання Аналізувати форми чуттєвого та раціонального пізнання, сприйняття як основну форму пізнання Розрізняти психічне відображення та його активність Розуміти психологію пізнавальних процесів		Написання Тесту № 10 5 балів
Тема 11. Наукове пізнання. Методологія пізнання спорту.	2/2/4	Знати основні поняття з теми	Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 11 підготувати доповідь та завантажити роботу на курс.	10 балів
		Вміти визначати наукові та ненаукові методи пізнання Розрізняти загальнонаукові, філософські та специфічно наукові методи пізнання Розуміти особливості філософії психології Аналізувати основні етапи розвитку філософії психології Застосовувати набуті знання для зростання фахової майстерності		Написання Тесту № 11 5 балів
			Виконання самостійної роботи № 1. Написання есе Виконання модульної контрольної роботи 2.	10 балів 30 балів

Модуль 3. БУТТЯ ЛЮДИНИ В СОЦІУМІ, ФІЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ ТА СПОРТІ

<p>Тема 12. Філософія спорту як галузь філософського знання.</p>	<p>2/2/4</p>	<p>Знати основні поняття з теми</p> <p>Вміти визначати місце філософії спорту у системі філософії та «спортивної науки» і дати уявлення про філософію спорту як галузь філософського знання, її специфіку та місце у загальній структурі філософії.</p> <p>Розуміти проблеми виникнення і суті фізичної культури і спорту у сучасній філософській теорії.</p> <p>Розуміти етичні проблеми, які існують у спорті.</p> <p>Аналізувати філософсько-антропологічні основи фізичної культури і спорту.</p> <p>Аналізувати зміни, що відбуваються у спорті та спортивній діяльності, детерміновані сучасною соціокультурною ситуацією.</p> <p>Застосовувати набуті знання для зростання фахової майстерності</p>	<p>Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 12 підготувати доповідь та завантажити роботу на курс.</p> <p>Написання Тесту № 12</p>	<p>10 балів</p> <p>5 балів</p>
<p>Тема 13. Соціальна філософія: основні підходи до розуміння суспільства</p>	<p>2/2/4</p>	<p>Знати основні поняття з теми</p> <p>Вміти формулювати проблеми суспільного буття</p> <p>Аналізувати причини соціальних явищ</p> <p>Розуміти логіку здійснення суспільно-історичних процесів</p> <p>Розрізнати типи державної влади, моделі соціального устрою</p> <p>Застосовувати набуті знання для власної соціалізації та підвищення соціальної успішності</p>	<p>Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 13 підготувати доповідь та завантажити роботу на курс.</p> <p>Написання Тесту № 13</p>	<p>10 балів</p> <p>5 балів</p>
<p>Тема 14. Філософська антропологія. Спортивна культура</p>	<p>2/2/4</p>	<p>Знати основні поняття з теми</p> <p>Вміти описати основні філософські підходи до сутності людини</p> <p>Розуміти філософські проблеми антропогенезу.</p> <p>Аналізувати сфери буття людини</p> <p>Розуміти особистісний смисл як основний критерій внутрішнього світу людини</p> <p>Розрізнати структуру особистості</p> <p>Застосовувати набуті знання для власного особистісного розвитку</p>	<p>Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського заняття № 14 підготувати доповідь та завантажити роботу на курс.</p> <p>Написання Тесту № 14</p>	<p>10 балів:</p> <p>5 балів</p>
<p>Тема 15. Мораль та цінності у житті людини та у спорті</p>	<p>2/2/4</p>	<p>Знати основні поняття з теми</p> <p>Вміти визначати підстави та походження</p>	<p>Опрацювати теоретичний матеріал з теми й питання плану семінарського</p>	<p>10 балів</p>

	моралі Аналізувати теорії моралі на основі опрацювання філософських і психологічних концепцій. Розуміти сутність основних елементів моралі Застосовувати знання взаємозв'язку та взаємозалежності між етикою і психологією як у трактуванні понять, так і в дослідженні морального становлення особистості. Вміти формулювати базові цінності буття та буття людини Аналізувати сучасні аксіологічні проблеми Розуміти цінність буття у цілому та буття людини зокрема Розрізнити сучасні аксіологічні принципи Застосовувати знання сучасних аксіологічних цінностей у власному житті	заняття № 15 підготувати доповідь та завантажити роботу на курс. Написання Тесту № 15 Виконання самостійної роботи № 2. Написання есе Виконання модульної контрольної роботи 2.	5 балів 10 балів: 30 балів
Всього за семестр			70
Екзамен			30
Всього за курс			100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Наукові роботи студентів, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	Екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

- Петрушенко В. Л. Філософія : підручник / 4-те вид., випр. і доп. – Львів : Магнолія, 2016. 504 с.
- Причепій Є. М. Філософія : посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Академвидав, 2013. 575 с.
- Васянович Г. Філософія : навч. посіб. Львів : Норма, 2015. 210 с.
- Гейко С.М., Горбатюк Т.В., Лаута О.Д. та ін. Людина, суспільство, держава у філософському дискурсі: історія та сучасність : монографія. К.: «Міленіум», 2018. 378 с.

5. Губерський Л., Андрущенко В., Михальченко М. Культура. Ідеологія. Особистість: Методолого-світоглядний аналіз. К.: Знання України, 2002. 580 с.
6. Кант І. Критика чистого розуму. К. : Юніверс, 2021. 349 с.
7. Лаута О.Д. Глобалізація як соціально-філософська проблема. *Суспільні науки: напрямки та тенденції розвитку в Україні та світі* : матеріали Міжн. науково-практичної конференції, м. Одеса, 2016. С. 50-54.
8. Лаута О.Д. Роль науки в сучасному суспільстві. *Освіта і наука в умовах глобальних трансформацій*: матеріали Другої Всеукраїнської наукової конференції, 26-27 жовтня 2018 р., м. Дніпро. С. 156-157.
9. Лаута О.Д. Проблеми формування громадянського суспільства. *Україна, українська мова – світ XXI століття у діалозі культурно-мовних, морально-громадянських цінностей особистості та педагогічних систем* : ел. зб. статей за матеріалами Дванадцятої Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Київ, 25 жовт. 2019 р., м. Київ : Педагогічна думка, 2019. С. 219-223.